

Številka: 060-285/2010

Datum: 21.6.2010

(Pri odgovoru se sklicujte na našo številko dokumenta.)

URAD VLADE ZA KOMUNICIRANJE

Gregorčičeva 25

1000 LJUBLJANA

e-pošta: gp.ukom@gov.si

ZADEVA: Predlog predlagam.vladi.si - Odgovor

ZVEZA: Vaš dopis št. 092-117/2010/1 z dne 7.6.2010

Spoštovani,

s strani vašega urada nam je bil 7.6.2010 posredovan predlog s spletnega orodja predlagam.vladi.si št. 720 na temo podaljšanja zastaralnih rokov in nadzora nad delom sodnikov. Po proučitvi predloga vam sporočamo, da sta glede na veljavno ureditev neprimerna oziroma nepotrebna za nadaljnjo obravnavo.

Zastaranje kazenskega pregona je urejeno v 90. in 91. členu Kazenskega zakonika - 1 (KZ-1), ki določa zastaralne roke in torej pregon ni več dovoljen, če preteče zastaralni rok, ki je določen za kaznivo dejanje glede na višino predpisane kazni in trajajo od 6 do 50 let, kazenski pregon in izvršitev kazni za nekatera kazniva dejanja pa sploh ne zastarata. KZ-1 je za razliko od prejšnjega Kazenskega zakonika opustil razlikovanje med relativnim in absolutnim zastaranjem in določa, da se zastaranje kazenskega pregona začne tistega dne, ko je bilo kaznivo dejanje storjeno, ne teče pa v času, ko se po zakonu pregon ne sme začeti ali nadaljevati ali ko je storilec nedosegljiv za državne organe. Če storilec v času, ko teče zastaralni rok, stori enako hudo ali hujše kaznivo dejanje, se zastaranje pretrga in po tem začne teči znova. V primerjavi s prejšnjo ureditvijo so določeni zastaralni roki po veljavnem zakonu še enkrat daljši, hkrati pa so določene okoliščine, ko zastaranje ne teče oziroma se pretrga in začne teči znova in je s tem preprečeno, da bi bil z zastaranjem kazenskega pregona "nagrajen" storilec, ki bi se kakorkoli izmikal postopku ali ponavljal enako huda ali hujša kazniva dejanja. Glede na tako ureditev podaljšanje zastaralnih rokov ni potrebno, vendar je treba poudariti, da se za storilca kaznivega

dejanja uporablja zakon, ki je veljal ob storitvi kaznivega dejanja, če se je po storitvi kaznivega dejanja zakon spremenil (enkrat ali večkrat) pa le, če je milejši za storilca.

Pri predlogu o zagotovitvi zakonske možnosti izterjave škode, nastale s kaznivim dejanjem, lahko tudi v obliki konkretnih (gradbenih) del gre v bistvu za odvzem premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, ki je urejen v sedmem poglavju KZ-1 in sicer 74. člen KZ-1 določa, da nihče ne more obdržati premoženjske koristi, ki je bila pridobljena s kaznivim dejanjem ali zaradi njega. Taka korist se odvzame s sodno odločbo, s katero je bilo ob pogojih, določenih v KZ-1, ugotovljeno kaznivo dejanje. To pomeni, da je pogoj za odvzem obsodilna sodba in jo ugotavlja sodišče po uradni dolžnosti. Če storilec kaznivega dejanja premoženjsko korist prenese na drugo fizično ali pravno osebo, se pridobljena premoženjska korist odvzame prejemniku koristi, ki se je s kaznivim dejanjem protipravno obogatil. Odvzem premoženjske koristi pa pride v poštev le v primeru, kadar oškodovanec v kazenskem postopku ne uveljavlja premoženjskopopravnega zahtevka, ki je nastal zaradi kaznivega dejanja. Ta se lahko na predlog upravičencev obravnava v kazenskem postopku in se lahko tiče povrnitve škode, vrnitve stvari ali razveljavitve določenega pravnega posla. Zakon o kazenskem postopku določa tudi način izvršitve pravnomočne sodbe, ki jo je izdalo sodišče v kazenskem postopku glede odločbe o premoženjskopravnem zahtevku, ki jo izvrši pristojno sodišče po določbah, ki veljajo za izvršilni postopek in glede odločbe o odvzemu premoženjske koristi, ki jo izvrši pristojni davčni organ po določbah zakona, ki ureja prisilno izterjavo davkov.

Glede na zgoraj navedeno zakon že ureja izterjavo škode oziroma odvzem premoženjske koristi, kadar obsojenec tega ne stori prostovoljno.

V zvezi s predlogi, ki se nanašajo na preprečevanje počasnih sojenj pa navajamo naslednje: 290. člen Zakona o kazenskem postopku določa, da lahko predsednik senata v primeru, če kaže, da bo glavna obravnava trajala daljši čas, predlaga predsedniku sodišča, naj določi enega ali dva sodnika oziroma sodnika porotnika, ki naj bosta navzoča pri glavni obravnavi, da bi lahko nadomestila člane senata, če bi bili zadržani. Namen te določbe je, da ni potrebno glavne obravnave zaradi spremembe sestave senata začeti znova če bi bil kateri član zadržan. Nikakor pa ni sprejemljivo, da bi imel tak sodnik oziroma sodnik porotnik vlogo nadzornika. Nadzor nad delom sodnikov je namreč že urejen v Zakonu o sodniški službi, ki obsega vse ukrepe, ki so potrebni za ugotavljanje izpolnjevanja sodniških dolžnosti po zakonu in sodnem redu ter za odpravljanje vzrokov za neustrezen obseg, kakovost in strokovnost dela ter zaostanke pri delu. Tudi stranke v postopku imajo možnost poslati urgenco v konkretni zadevi, če menijo, da zadeva neutemeljeno ni tekoče obravnavana, Zakon o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja pa ureja pravna sredstva, ki jih ima stranka v sodnem postopku, udeleženec v nepravdnem postopku in oškodovanec v kazenskem postopku na voljo za varstvo pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja. Če pa je storjeno kaznivo dejanje z zlorabo sodniške funkcije, pa je zoper sodnika lahko uveden tudi kazenski postopek ob dovoljenju Državnega zbora, nikakor pa ne sme biti klican na odgovornost za mnenje, ki ga je dal pri odločanju na sodišču.

125. člen Ustave RS namreč določa, da so sodniki pri opravljanju sodniške funkcije neodvisni, vezani na ustavo in zakon, s sodnikovo neodvisnostjo pa so povezane še nadaljnje določbe Ustave med drugim trajnost sodniške funkcije in imuniteta sodnikov po 129. in 134. členu Ustave. Neodvisnost sodnikov je povezana z ustavno pravico do sodnega varstva iz 23. člena Ustave po kateri ima vsakdo pravico, da o njegovih pravicah in dolžnostih ter o obtožbah proti njemu brez nepotrebnega odlašanja odloča neodvisno, nepristransko in z zakonom ustanovljeno sodišče. Zakon o sodniški službi določa pogoje za izvolitev v sodniško funkcijo, s čimer dobi položaj, kot mu ga zagotavljajo ustava in zakon, hkrati pa ureja sodniške pravice, prenehanje sodniške funkcije in razrešitev sodnika, kot rečeno službeni nadzor sodnikovega dela ter ureja disciplinski postopek in začasno odstranitev iz sodniške službe.

Prav tako Sodni red vsebuje pravila o dodeljevanju zadev, ki predvideva tudi dodeljevanje zadev ob sodnikovi daljši odsotnosti ali preobremenjenosti ter začasno ustavitev dodeljevanje zadev sodniku zaradi preobremenjenosti, o čemer odloča predsednik sodišča sam, ali na predlog vodje oddelka ali sodnika.

Glede na vse navedeno menimo, da so predlogi neutemeljeni, nepotrebni in delno celo protiustavni.

Andreja LANG
generalna direktorica

Ma:th